

nodigen u uit voor de vormingsdag

Zorg voor het verhaal, zorg in diversiteit

(vormingsmodule Zorg voor het verhaal – voorjaar 2020)

18 februari, 9u-17u, Sint-Baafshuis - Gent

In deze vormingsdag **'Zorg voor het verhaal, zorg in diversiteit'** geven we aandacht aan het 'grote verhaal' – het geloofsverhaal van mensen en het verhaal van de Bijbel of andere heilige boeken – in de zorg voor mensen en in het bijzonder binnen pastorale zorg. Hoe gaan we om met de diversiteit aan verhalen die we aantreffen in een zorgvoorziening? Op welke manier kunnen we aandacht geven aan de rol die de grote verhalen en heilige boeken spelen in het leven van mensen, in de zorg die we bieden aan de ander (bewoner, patiënt, cliënt) of in gesprek met andere zorgmedewerkers bij wie hun geloofsverhaal een belangrijke inspiratiebron is?

Programma

- 9u onthaal – bezoek aan de infostands met werkmateriaal en publicaties rond interreligieuze dialoog en Bijbel
- 9u20 welkom en inleiding
- 9u30 **Trialoog & interreligieus forum met Martijn Steegen, Chaïma Ahaddour en nog te bevestigen Joodse spreker:** Een gesprek met vertegenwoordigers van de joodse, christelijke en islamitische godsdienst kan ons aanzetten om zelf ook om te gaan met diversiteit en de interreligieuze dialoog te voeren. We focussen daarbij op de manier waarop in de drie Abrahamitische godsdiensten wonderverhalen gelezen en geïnterpreteerd worden, in relatie tot de zorg rond ernstige ziekte en levenseinde.
- 12u30 vegetarische lunch – bezoek aan de infostands
- 13u30 **Werkwinkels** rond interreligieuze dialoog in de zorg of rond werkvormen en methodieken om Bijbelverhalen te verweven in pastorale zorg, in pastorale activiteiten en in de zorg voor de eigen spiritualiteit.
- 16u30 interreligieus gebedsmoment
- 16u50 Slotwoord en wel thuis! – bezoek aan de infostands (tot 17u15)

Voor deze vormingsdag nodigen we – naast pastores, pastorale medewerkers en pastorale animatoren van zorgvoorzieningen – uitdrukkelijk ook zorgmedewerkers uit die vanuit een islamitische, joodse of nog andere geloofsovertuiging in de zorg staan en/of interesse hebben voor interreligieuze dialoog in de zorg.

Inschrijven:

Gelieve in te schrijven en drie werkwinkels aan te duiden tegen 3 februari 2020 via [het inschrijvingsformulier dat je vindt op \[www.ccv.be/gent\]\(http://www.ccv.be/gent\) of rechtstreeks via deze link](#) en door 45 euro te storten op rek. nr. IBAN BE 52 7330 4855 6109 van CCV Gent, met vermelding **'Caritas 18/02/2020 + je naam'**

Waar: Sint-Baafshuis, Biezekapelstraat 2, 9000 Gent

Meer info:

- CCV – Caritas Oost-Vlaanderen – Lieve Orye, Nederpolder 24, 9000 Gent, lieve.orye@ccv.be
- www.ccv.be/gent

Werkwinkels:

Deelnemers geven 3 keuzes op. We respecteren in de mate van het mogelijke de eerste 2 keuzes.

Werkwinkel 1: ‘De wonderen zijn de wereld nog niet uit’. Navigeren tussen hoop en onmacht

Met **Martijn Steegen** (diensthoofd pastorale dienst UZ Leuven – gastdocent faculteit Theologie en Religiewetenschappen KU Leuven en Johannes XXIII-seminarie, docent Nieuw Testament aan het Hoger Instituut voor Godsdienstwetenschappen, Leuven)

‘De wonderen zijn de wereld nog niet uit’, hoor je mensen wel eens zeggen. In een ziekenhuiscontext echter wachten patiënten en hun naasten vaak tevergeefs op een wonder. Als pastor word je daar in het ziekenhuis soms ook op aangesproken: “En u, pastor, gelooft u nog dat er een wonder zal gebeuren?”. Wonderverhalen behoren tot de kern van het evangelie, maar roepen ook vragen of weerstand op. Zijn ze relevant voor pastorale zorg of net gevaarlijk? En hoe lees je ze dan? Deze vragen zetten we voorop, navigerend tussen hoop en onmacht.

Werkwinkel 2: Leren van het verhaal van de profeet Ayyub/Job in ziekte en zorg

Met **Chaïma Ahaddour** (docent Islamitische Ethiek, KU Leuven)

We staan stil bij het verhaal van profeet Ayyub dat een belangrijke rol speelt in het omgaan met ziekte bij Moslims. We bekijken hoe dit verhaal door Moslims wordt geïnterpreteerd, hoe het hen inspireert en in tijden van ziekte en zorg vaak aangehaald wordt als een bron van hoop en kracht. Vanuit dit koranische verhaal zullen we ook aandacht geven aan smeekbeden die moslims, zowel patiënten als mantelzorgers, veelvuldig uitspreken in tijden van moeilijkheden. Vanuit deze thema's zal er een interreligieuze conversatie aangegaan worden rond de figuur van profeet Ayyub/Job in de Abrahamitische tradities met aandacht voor de zorgcontext van de deelnemers.

Werkwinkel 3: Leren van wonderverhalen in de zorg: dialoog in eenheid en diversiteit

Met **Naziha Maher** (islamologe, coördinator mensen met een migratie-achtergrond Kom op tegen Kanker, medewerker MOPA – Migranten en Palliatieve Ondersteuning)

In deze werkwinkel starten we vanuit een eigen waargebeurd wonderverhaal uit de palliatieve zorg en besteden vandaaruit aandacht aan de beleving van ziekte of naderend levenseinde door islamitische patiënten en de rol van geloof daarin. Ruimte zal gecreëerd worden voor vragen, voor dialoog en voor het delen van wonderverhalen, om vervolgens in deze verhalen samen op zoek te gaan naar eenheid en verbondenheid in diversiteit.

Werkwinkel 4: Bibliodrama – religieuze verhalen in beweging

Met **Jes Bouwen** (Bibliodrama begeleider vzw Het Leerke)

Bibliodrama is een speelse en tegelijk ernstige manier om met de Bijbel om te gaan. In Bibliodrama herbeleven we een Bijbelverhaal of andere religieuze verhalen alsof we er zelf bij waren. We maken kennis met enkele methodieken, leven ons in in de rol van een personage uit een Bijbelverhaal en proeven zo hoe Bibliodrama een verhaal en een personage tot leven kan wekken. We ontdekken hoe dit ons het verhaal en de ander op een nieuwe manier doet ontmoeten.

Werkwinkel 5: Een levengevende ontmoeting. Bijbellezen vanuit de toekomst

Met **Carine Devogelaere** (coördinator IPB, geestelijk begeleider en docent aan het Johannes XXIII-seminarie, Leuven)

Als Bijbelwetenschapper en ook als arts geloof ik in de heilzame kracht van ontmoetingen. Ze kunnen leven geven en toekomst openen. Tijdens de werkwinkel lezen we een Bijbelverhaal en gaan samen op zoek naar het toekomstvisioen dat daaruit oplicht. Deze ToBiAS benadering vertrekt vanuit de overtuiging dat de tekst zelf een alternatieve wereld ontvouwt die gaandeweg waar kan worden. Dat perspectief kan hoop en bemoediging bieden, ook in de zorg.

Werkwinkel 6: Godly Play: ben je klaar voor een verhaal?

Met **Katie Velghe** (Godly Play trainer, medewerker Interdiocesane Dienst voor Gezinspastoraal)

Godly Play is een ervaringsgerichte manier om Bijbelverhalen te vertellen en zich te verwonderen over God, zichzelf en de wereld. De zorgvuldig vertelde verhalen, het mooie vertelmateriaal en de schat aan creatieve materialen nodigen uit om op zoek te gaan naar eigen antwoorden op zinvragen. Godly Play wordt ingezet in diverse zorgsettings, in het onderwijs en de catechese, met kinderen én volwassenen. In deze werkwinkel kun je genieten van een Godly Play bijeenkomst en staan we vervolgens stil bij de bouwstenen ervan en de mogelijkheden op jouw werkplek.

Werkwinkel 7: Bijbel dichtbij in de zorg

Met **Dries de Bakker** (medewerker Vlaams Bijbelgenootschap, diaken)

In deze werkwinkel zoomen we in op Bijbelse werkvormen die bruikbaar zijn in de zorgsector. Uit *het Handboek voor Bijbelkringen en vieringen met senioren*, dat bouwstenen aanreikt voor gesprekken met ouderen, proberen we een werkvorm uit. Het prentenboek *Dwalen door verhalen* voor mensen met minder goed functionerend geheugen krijgt onze aandacht. We maken kennis met de *Bijbel in grote letters*, de *Samenleesbijbel*, de *Bijbel in Gewone Taal*,... en onderzoeken de bruikbaarheid ervan voor diverse doelgroepen en gelegenheden in de zorgcontext.

Deze dag maakt deel uit
van de vormingsmodule

Zorg voor het verhaal

Met de vormingsmodule **'Zorg voor het verhaal'** richten we de aandacht op het belang van het grote en het kleine verhaal in het leven van mensen en in de pastorale zorg. Kernwoorden voor deze vormingsmodule zijn 'zorg', 'narrativiteit' en 'diversiteit'. We leven en werken vandaag in en met een diversiteit aan verhalen. Zorgen voor mensen betekent ook zorg dragen voor de verhalen van mensen. Daarbij vertrekt ieder vanuit zijn of haar eigen verhaal. De vormingsmodule bestaat uit twee vormingsdagen die elkaar aanvullen maar die ook afzonderlijk kunnen gevolgd worden.

De eerste vormingsdag op 18 februari besteedt aandacht aan het 'grote verhaal' – het geloofsverhaal van mensen en het verhaal van de Bijbel of andere heilige boeken – en het omgaan met religieuze diversiteit in de zorg. In een tweede vormingsdag **'Zorg voor het verhaal. Een narratieve benadering van pastorale zorg'** geven we aandacht aan narratieve pastorale zorg, in theorie en praktijk. Ieder van ons beleeft en vertelt een eigen levensverhaal, vaak verweven met tal van andere verhalen. Elk verhaal is uniek, elk verhaal kan op velerlei wijzen verteld worden. Deze diversiteit maakt het mogelijk om op zoek te gaan naar rijkere, meer vreugdevolle (sprankelende) versies of vreugdevollere alternatieve verhalen die een persoon (de pastorant, maar ook de pastor zelf) kunnen versterken en veerkrachtiger maken. Vanuit een theologie van de levensvreugde en de verbondenheid wordt het eigene van het narratieve pastorale zorgmodel in de verf gezet. Naast een theoretische inbreng rond narratief pastoraat gaan we praktijkgericht aan het werk tijdens deze vormingsdag, die vooral bedoeld is voor pastores en andere pastorale vrijgestelden in de zorg.

***“Pastorale zorg moet diep genoeg zijn
om het menselijke lijden te kunnen omvatten
en breed genoeg om de goddelijke goedheid,
schoonheid en liefde te kunnen binnenbrengen.”***

(Mary Moschella)

Deze tweede vormingsdag gaat tweemaal door met eenzelfde programma:
op dinsdag 12 mei 2020 in het Sint-Baafshuis, Gent;
op woensdag 13 mei 2020 in Antwerpen.